

22.3.2024

Yksikkökustannusten kehittämishanke

Asettaminen ja toimikausi

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut hyvinvointialueiden ohjaukseen tarvittavan yksikkökustannusten tuottamista kehittävän hankkeen toimikaudelle 1.3.2024 – 28.2.2026.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan hyvinvointipalvelujen rahoituksen kestävyys edellyttää toteutunutta ja ennakoitua hitaampaa kustannuskehitystä, jotta voidaan turvata hyvinvointipalvelujen saatavuus. Hyvinvointialueiden ohjauksen edellyttämää tietopohjaa kehitetään, jotta saadaan käyttöön ohjausta tukeva, toiminnan ja talouden kattava tieto.

Hallitusohjelman mukaan sosiaali- ja terveystalouden yksikkökustannukset on asteittain julkaistava alkaen vuodesta 2025. Yksikkökustannusten avoimuudella edistetään sitä, että kustannusvaikuttavuudeltaan parhaat toimintamallit tulevat käyttöön kaikilla alueilla. Sosiaali- ja terveystalouden yksikkökustannusten laskentaohjeistus laaditaan valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteistyönä. Yksikkökustannusten yhdistäminen palvelutarpeen kasvun arvioon sekä yleisen hintakehityksen huomioiminen auttavat realististen talousarvioiden tekemisessä sekä rahoituspohjan tarpeen arvioinnissa. Kansallista kustannuslaskennan mallia hyödynnetään myös osana alueellista tietojohtamista ja kansallista ohjausta sekä palveluiden vertailtavuuden parantamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamassa Toivo -ohjelmassa (Sote tiedolla johtamisen, ohjauksen ja valvonnan toimeenpano-ohjelma) THL tuotti sote-taloustietojen ja yhdistetyn toiminnan ja talouden tietokannan (TAHTO-rekisteri). Työn tuloksena muodostui ensimmäistä kertaa sosiaali- ja terveydenhuollon yhdistetty toiminnan ja talouden rekisteriaineisto (TAHTO-rekisteri) vuonna 2022. THL toteutti ensimmäiset koelaskennat yhdistetystä toiminnan ja talouden rekisteriaineistoista valituille sosiaalihuollon sekä terveystalouden palvelutapahtumille yksikkökustannuslaskentamallin kehittämiseksi vuonna 2023. Toteutetun yksikkökustannuslaskennan pilotin tarkoituksena on ollut kehittää laskentamenetelmää, jonka avulla pystytään laatimaan ohjeistus hyvinvointialueita varten, eli kustannuslaskentakäsikirja.

Hankkeen tavoite ja tehtävät

Yksikkökustannushankkeen tavoitteena on varmistaa hyvinvointialueiden ohjauksen kannalta olennaisten yksikkökustannusten tuotanto ja julkaiseminen, saatavilla olevan rekisteritiedon luotettavuus sekä kehittää alueiden yksikkökustannuslaskentaa. Tehtävässä hyödynnetään kaikkea aiemmin valmisteltua ja kuluvalle hallituskaudella valmisteltavia kehityskokonaisuuksia kultakin hallinnonalalta.

Hankkeen keskeiset tehtävät ovat:

- Varmistaa, että yksikkökustannusten laskenta ja julkaisu tapahtuvat hallitusohjelman mukaisesti ja annetussa aikataulussa.
- Koordinoida yhdistetyn toiminnan ja talouden tietopohjan kehittämistyötä sekä ohjata yksikkökustannusten laskentaperusteiden määrittelyä ja julkaisua.
- Rakentaa pysyvä prosessi yksikkökustannusten laskentaan ja julkaisuun sekä tiedon hyödyntämiseen hyvinvointialueiden ohjauksessa.

Valmistelutyölle tehdään toimeenpanosuunnitelma/ hankesuunnitelma, jonka toteutumista koordinaatioryhmä seuraa ja ohjaa.

Vuoden 2024 aikana hanke keskittyy hallitusohjelman mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon yksikkökustannuksiin. Vuodesta 2025 alkaen tarkastellaan myös pelastustoimen yksikkökustannuksia.

Hankkeen organisointi

Hanke toteutetaan valtiovarainministeriössä hyvinvointialueiden ohjausosastolla, jossa hankepäällikkönä työskentelee kokoaikaisesti määräajalla Hanna Nevala. Hankkeessa työskentelee lisäksi määräajalla suunnittelija Milja Mieskolainen. Hankkeen tehtäviin työresurssia kohdentavat myös johtava erityisasiantuntija, yksikön päällikkö Laura Pitkänen ja johtava erityisasiantuntija Juri Matinheikki. Hankkeen teknisenä sihteerinä toimii projektiassistentti Essi Taavitsainen.

Hankkeen työskentelyyn osallistuvat sisäministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä hyvinvointialueiden edustajat.

Hankkeen ohjausryhmänä toimii hyvinvointialueiden ohjauksen johtoryhmän alainen koordinaatioryhmä Toiminnan ja talouden yhteinen tietopohja hyvinvointialueiden ohjauksen tueksi.

Kustannukset

Hankkeen työ tehdään virkatyönä. Osallistujat vastaavat omista matkakuluistaan. Mahdolliset muut hankekulut maksetaan momentilta 28.01.01.

Osastopäällikkö (ma.) Ville-Veikko Ahonen

Yksikön päällikkö (ma.) Laura Pitkänen

Jakelu

Päätöksessä mainitut

Tiedoksi

VM/ valtiosihteeri Elina Laavi
VM/ erityisavustajat Maija Niskala ja Minna Kurki
VM/ valtiosihteeri kansliapäällikkönä Juha Majanen
VM/ alivaltiosihteeri Susanna Huovinen
VM/ budjettiosasto
VM/ kunta- ja alueosasto
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sisäministeriö
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

VN/7615/2024-VM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: